

JEOLOJİ MÜHENDİSİ

BAZI SORUNLARI

.Ar. Gör. Doç.Dr. Şükrü ERSOY
JMO İstanbul Şubesi Yönetim Kurulu Üyesi

1 - Yabancı Dil: Araştırma görevlilerinin çoğu yabancı dile gerekli önemi vermeyen Anadolu Devlet Liselerinden geldiği için, daha başlangıçta bilinmesi gereken asgari lisan bilgilerinden yoksundur. Bu nedenle, çağdaş çizgiyi yakalamanın bir gereği olarak uluslararası literatürü takip etmek ve yabancı meslektaşları ile haberleşmek gibi, bir araştırmacının en vazgeçilmez unsurları eksiktir.. Bu sorunun çözümü için en iyi yolun yurt dışı olduğunu biliyoruz, Kendi olanakları ile yurt dışına gitmenin kişiye oldukça yüksek maliyetler getirdiği aşikar olduğuna göre,, çeşitli burslara müracat etmekten başka yol yoktur. Takdir edersiniz ki bursların belli sayıda olması nedeni ile bu yolla yurt dışına gitmek bir elin parmağı kadar az sayıda meslektaşınıza kısmet olacaktır. Yurtdışına gitmenin bir başka yolu da araştırma görevlisinin bağlı bulunduğu öğretim üyesinin ya da ilgili bölümün yurtdışı bağlantılarının yardımı ile olabilir. Bu tür işbirlikleri de maalesef ülkemizde sanıldığı kadar yaygın değildir; Bu konuda en akılcı çözüm, fakültelerin kendi olanaklarıyla kurslar düzenlemesidir.. Yapılacak bu tür kursların -kişisel gayretlerle de- yabancı dil öğrenilmesinde büyük bir katkısı olabilir,

2- Masterve doktora programları: Bu programlarda İngilizce eğitime geçmek konusunda yeni düzenlemeler yapmak son derece önemlidir. Nitekim bu tür eğitim yapan bazı üniversiteler vardır. Bu, önce doktora,, sonradan master programlarında olacak şekilde düzenlenebilir.

Master ve doktora dersleri genellikle belli yabancı dillerin çevirileri şeklinde geçmektedir. Bu tür uygulamaların bilimsel gelişmeye katkısı çok sınırlı olmaktadır. Bunun yerine bazı anabilim dallarını ortak olarak ilgilendiren multidisipliner konuların seçilmesi faydalı olacaktır. Örneğin deprem, çevre gibi konular tek bir anabilim dalı ya da bölümün konusu olamaz. Bu nedenle öğretim üyelerinin de çeşitli bilim dallarından olması gereklidir. Böylece ülkenin gereksinimi olan spesifik uzmanlar yetiştirilecektir.

3- Bilgisayar kursları; Her araştırmacının yabancı dil bilmesi yanında bilgisayar kullanmayı da bilmesi zorunludur. Bilgisayar, araştırmacıya faydası malum sayısız kolaylıklar sağlayacaktır,. Bu tür kurslar yabancı dil kursları gibi yine fakültenin kendi olanaklarıyla sağlanabilir.

4- Yurt içi ve yurt dışı kongrelere katılma sorunu; Kongreler tüm meslektaşların bir araya geldiği, iletişimde buldukları önemli toplantılardır.. Güncel mesleki bilgilerden yoksun bir araştırmacının çağdaş olması beklenemeyeceği için, her araştırma görevlisinin -kongrede tebliği olmasa bile- katılma isteğinin maddi ve manevi olarak desteklenmesi gerekir.

5-Yayın konusu: Bilindiği gibi, Jeolojide yayın-yapmak bazı bilim dallarından biraz daha zordur. Çünkü, her jeoloji mühendisinin çalışması için mutlaka sahaya çıkması gerekir. Bu da, oldukça pahalı olduğundan maddi destek zorunludur. Yukarıda sözü edilen nedenlerle yapılacak olan yayınlar meşakkatli bir çalışmanın ürünü; olmaktadır., Bunun

özendirilmesi için ödüllendirme gereklidir,, örneğin,bazı üniversitelerde ve TÜBİTAK'taki uygulamalar gibi her yurt içi ve yurt dışı yayma içinde bulunduğu derginin niteliğine ya da prestijine göre bazı ödemeler yapılabilir. Bu ödemeler, çalışmaların tam karşılığı olmasa da özendirici olması bakımından son derece önemlidir.

6- İncekesit, mineralojik ve kimyasal analizlerin araştırmacıya temini; Saha çalışmalarından alınan taş örneklerimizin bir sonraki saha çalışması dönemine kadar incekesitlerinin hazırlanıp tayine hazır hale getirilmesi, mineralojik ve diğer kimyasal analizlerin yapılması gerektiği herkesin malumudur. Aksi halde zincirleme gecikmeler ile bilimsel çalışmalar aksayacaktır. Bu arada kesitleri hazırlayan personel azlığı nedeni ile ince kesit yapma kapasitesinde oldukça düşme olması normaldir. Bu sorun, araştırma görevlilerinin ve bitirme çalışması yapan öğrencilerin kendi taşlarını kesmeleri; en azından kesilmiş taş dilimlerinin ince kesit yapımı aşamasında devreye girmeleri şeklinde çözülebilir., Bilindiği gibi», yurt dışında, kız öğrenciler de kendi preparatlarını hazırlamaktadır. Öğrencilerin bitirme çalışmalarını sırasında yaptıkları ince kesitleri kendilerinin im tayin etmeleri ve; tanımları kuşkusuz faydalıdır. Pratikte bu durum daha farklı olup bunlar çoğunlukla araştırma görevlileri ve öğretim üyeleri tarafından yapılmaktadır. Çoğu öğrencinin bitirme çalışmaları sonucu hazırlaması gerekli harita ve raporları çeşitli kuruluş ve kişilerden temin etmesi nedeniyle böyle bir çalışmanın da

GÖRÜŞ

öztjsin olmasından söz edilemez. Bu .anlamda araziden topfa.dıklart
• örneklerin hiç değİLse ince kesit hazırlanması şurasında katkı koyma l an yararlı olacaktır.

Araştırma görevlilerinin yüksek lisans ve doktora çalışmaları sırasında , topladıkları kayaç örneklerinden mineralojik ve krmyasaİ analizler yapılmasında önemli güçlükler vardır.- Araştırmacının bu analizleri için yurt • içinde başvuracakları belli yerler vardır. Bunların başlı çalan'MTA, TÜBİTAK ve Üniversitelerdir. Kendi üniversitesinde, by tür analizler eğer Maden Yatakları ve Jeokimya Anabilim daimin elemanı değİlse araştırmacı yabancı muamelesi görür. Bu durumda araştırmacının ya analiz karşılığı para ödemesi, ya da uzun dönemlerde sıra beklemesi gerekmektedir. MTA ve TÜBİTAK gibi .kuruluşlar ise bu gibi*bilimsel çalışmalarına destek olmalarına rağmen, bu yardım sınırlıdır. İdeal • olanı, bu tür analizlerin bir proje çerçevesinde yaptırılmasıdır. Bu kez de'-projenin maliyetinde bir yükselme olacağından, proje kabul edilebilirliğinde maliyetler açısından negatif bir parametre doğacaktır.

7-LaboratuvarıŞleyiş biçimi: Araştırma görevlileri hocaları olan öğretim üyelerinden, laboratuvarda konuların öğrencilere gerekli biçimde • verilmediği konusunda sık sık eleştiri alırlar. Bu tür eleştirilerin olmaması için araştırma görevlileri mutlaka ön hazırlıklı olarak laboratuvara girmeli ve zamanlamaya mutlak uymalıdır, iBu konuda araların da" otokontrol' olmalıdır. Yalnız unutmamalıdır ki, bölümümüze gelen öğrenciler kendi . İradeleri dışında en düşük puanla ve gericilikle sonuncu tercihle jeoloji bölümüne girmişlerdir. Böyle bir tercihle gelmiş öğrenci, bizce meslek için çok gerekli olan "istek ve sevgi" den yoksundur. Öğrenci' •kontenjanlarının kabarıklığı da bu işin . cabasıdır. Ayrıca, eski yerbilimleri fakültelerinin çok bölümlü Mühendislik fakültelerime dahil edilmesi,, mesleki öğretim sorunlarının fakülte yönetimine aksettiril mesi açısından güçtür, Yukarıda sözü edilen • faktörler, araştırma görevlilerinin öğrenciye bilgi aktarmasında son

derece büyük zorlukların olduğunu ortaya koymaktadır.

8- Genel ara sınavlarda gözetmenlik sorunu; Bazı fakültelerde araştırma görevlileri mesleki derslerin yanında, Türk dili, çeşitli hukuk vb. derslerde ihtiyaçtan dolayı fakülte yönetimince görevlendirilmektedir. Bu" gibi sınavlarda zaman zaman doktoralı araştırma görevlilerİdle bulunmaktadır.. Yukarıda sözü edilen meslek dışı dersler, fakülte yönetim kurulunca görevlendirilen dışardan öğretim üyeleri olabildikleri gibi, akademik kariyeri olmayan (özellikle doktoralı) sadece yüksek öğrenimli kişiler tarafından da verilebilmektedir. Doktoralı bir araştırma görevlisinin, geçici dahi olsa, böyle kariyersiz öğretim görevlilerinin yardımcıları şeklinde görevlendirilmeleri hiyerarşik açıdan son derece sakıncalıdır.

9- Peryodik literatüre üyelik konusu: özellikle yurt dışı yayınlara abone olmak, döviz bazında değerlendirildiğinde, araştırma görevlilerinin maaşlarından ayırmaları • gerekli önemli bir tutara karşılık gelir. Bunun çözümü içim araştırmacılara • peryodiklerin faturası karşılığı belli bir miktar maaş dışı ücret verilebilir.

10- İkilî öğretim sorunu: Bazı

fakültelerde sanki gündüz devam; eden jeoloji öğrencilerinin kalite ve istihdam sorunu halledilmiş gibi ikili öğrenime geçilmiştir. İhtiyaçtan kaynaklanmayan/, işsiz Jeoloji mühendisi çoğaltacak bu tür uygulamaların altında politik yatırımlar aranmalıdır. Zaten son derece sınırlı olan bilimsetaraştırma sayısı ve niteliği bu uygulamalarla daha da kalitesizleşecektir. Burada aktif görev alan araştırma görevlileri de lise öğretmenliğinden öte birşey yapamayacaklardır. Bu uygulama, hızla vazgeçilmesi gerekli bir konudur.

11 - Araştırma görevlilerinin maaşları konusu: 2547 sayılı üniversiteler kanuna tabi bir araştırma - görevlisi müessesesi maaş konusunda cazibeden yoksundur. Yeni bir araştırma görevlisi 1994 yılı ilk üç ayı itibariyle yaklaşık 6 milyon civarında bir maaş almaktadır. Bu ücret, 657 sayılı personel kanununa tabi yeni bir mühendisin maaşından dahi düşüktür. Bu durumda, üniversiteler jeoloji mühendisinin iş bulunamadığı takdirde mü raca t edeceği bir kurum haline gelmektedir. 8u konuda gerekli iyileştirmeler yapılmadığı takdirde gelecekte bilimi adamı yetiştirmekten bahsedilemeyecektir. •

JEOLOJİ MÜHENDİSLERİ ODASI ÜYELERİ İÇİN HAZIRLANAN KİTAP TANITIM PROGRAMI

Jeoloji Mühendisleri Odası olarak jeoloji Mühendisliği mesleğinin gelişmesini sağlayıcı çalışmalarımızın yanısıra, kültürel olarak da hizmetler sunmak istiyoruz.

Bu amtaçla hazırlananı tanıtımı programı) içinde yer alan yayınlardan bazıları şunlardır :

UĞUR MUMCU SETİ
ORHAN KEMAL SETİ
NAZIM HİKMET SETİ
OSMANLI ANSİKLOPİDİSİ
FELSEFE ANSİKLOPİDİSİ
YAKIN TARİH SETİ
EV-AİLE-TOPLUM DİZİSİ
ANTOLOJİ SETİ
KÜLTÜR DİZİSİ
MEDİCANA GENEL SAĞLIK ANSİKLOPİDİSİ
ANABRİTANNİCA ANSİKLOPİDİSİ
DOĞAN KARDEŞ GENÇLİK ÇAĞI DİZİSİ

İAŞAR KEMAL SETİ
AZİZ NESİN SETİ
DÜNYA KLASİKLERİ
SANAT DİZİSİ
SOSYOLOJİ SETİ -
PSIKOLOJİ SETİ -
COGİTO (DÜŞÜNCELER) DİZİSİ
TYATRO DİZİSİ
BİNBİR GECE MASALLARI
EKO ÇİNSEL YAŞAM, ANSİKLOPİDİSİ
WALT DISNEY "İlik'AAnsikloBedim"¹¹
DOĞAN KARDEŞ OKUL ÇAĞI DİZİSİ

Ayrıca Tormont (Kamada), Damİ Editöre (İtalya)* Özkaynak (Türkiye) firmalarının ortaklaşa hazırladığı dünyanın en iyi çocuk kitapları Ünlü .Masallar Dizisi"nın üyelerimize tanıtımının sağlanabilmesi amacıyla, odamız, Özkaynak Kültür ve Sanat Ürünleri Firması ile bir tanıtım programı hazırlamıştır.

Çocuk Hakları Derneği'nin Yılın En İyi Çocuk Kitapları Ödülü'nü kazanan bu ürün 3-5 yaş grubu için hazırlanmış olup, 65 masal 2Q kitaptır.

8u ürünlerden'satın alan üyelerimize odamız yayın veya malzemelerinden çeşitli hediyeler verilecektir.

İBu tanıtım programından faydalanmak isteyen üyelerimiz 419 39. 25 nolul (Ankara) telefonda Güçün Bozkurt'u arayarak ayrıntılı bilgi alabilirler. 1